

İş Sağlığı ve Güvenliği Performansının İyileştirilmesi İçin Yasal Düzenlemeler Şarttır

“İş kazalarının önlenmesi için tesislerde iş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemlerinin tüm yönleriyle kurulması ve uygulanması gerekir.”

Aş Alüminyum San. Ve Tic. A.Ş. Sağlık, Emniyet ve Çevre Müdürü Akif ÇERGEL ile gerçekleştirdiğimiz söyleşide “İş Sağlığı ve Güvenliği” ile ilgili sorularımızı şu şekilde yanıtladı;

Türkiye'nin iş sağlığı ve güvenliği konusunda gelişmiş olduğu noktayı nasıl değerlendiriyorsunuz?

Türkiye’de, iş sağlığı ve güvenliği konusunda önemli kilometre taşları bulunmaktadır. Bunlardan en önemlisi, 1974 tarihli işçi sağlığı ve iş güvenliği tüzüğüdür, ancak sahada uygulanması sağlanamamıştır.

2003 tarihli iş yasası içerisine eklenen iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili maddeler ve sonrasında yayınlanan onlarca yönetmelik mevcuttur.

Son olarak 2012 tarihli iş sağlığı ve güvenliği yasası oluşturulmuştur.

Rakamlar incelendiğinde, iş kazalarının ve iş kazası sonucu ölümlerin, Avrupa’ya oranla ülkemizde daha fazla olduğu gözlemlenmiştir. Avrupa’nın gerisinde olmamıza rağmen, ülkemizde, son 10-15 yıl içerisinde bir ilerleme sağlandığını söyleyebiliriz.

İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili yasal düzenlemeleri yeterli buluyor musunuz? Sizce ne gibi eklemeler ve iyileştirmeler yapılmalı?

Yasal düzenlemelerin büyük ölçüde yeterli olduğu düşüncesindeyim. Sorun, yasal düzenlemelerden çok, saha uygulamalarıdır. Yasal düzenlemeleri Avrupa Birliği’nden almaktayız ve incelendiğinde, mevzuata bağlı açık bir konu ile karşılaşılmamaktadır. Temel birkaç sorun var; örneğin, iş güvenliği uzmanlarının bağımsız olabilmesi bunlardan birisidir.

Mevcut durumda işverenden maaş alan iş güvenliği uzmanlarının, yerine getirilmeyen önlemleri bakanlığa bildirmesini nasıl sağlayabiliriz? Ya da bunu bildiren iş güvenliği uzmanlarının iş güvencesini nasıl sağlayabiliriz? Bu durum ancak birçok Avrupa ülkesinde olduğu gibi, iş güvenliği uzmanlarının ücretlerinin ilgili kuruluşların fonlayacağı ortak bir havuzdan ödenmesi ile düzeltilebilir. Bir diğer sıkıntı yaratan konu ise iş güvenliği uzmanlarının yetiştirilmesi ve sınıflandırılmasıdır. Üniversitelerde, bu alanda eğitim almış uzmanlar yetiştirilmelidir.

Türkiye'nin iş sağlığı ve güvenliği konusundaki uygulamalarını yeterli buluyor musunuz? Gelişmiş ülkeler ile kıyasladığınızda ne gibi farklılıklar görmektesiniz?

Sistem, uygulamalar ve denetimler olarak yetersiz kalınan durumlar var. Bu nedenle iş kazaları istatistiklerinde, ülke olarak en üst sıralardayız. Türkiye’de yasal düzenlemeler var fakat alt yapı eksikliklerinden dolayı uygulamada sıkıntılar yaşanmaktadır.

Yasal düzenlemelerin alt yapıları oluşturularak ve özüm-senerek, yavaş yavaş yürürlüğe konulması durumunda bu sıkıntıların üstesinden gelinecektir.

İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili firmalara düşen görevler nelerdir? Bu konuda neler söylemek istersiniz?

Firmalara düşen en büyük görev, öncelikle, üst yönetimlerinin iş sağlığı ve güvenliğini taahhüt etmeleri ve sonrasında bunu sağlayacak yapısal ve fonksiyonel organizasyonlarını oluşturmalarıdır.

Örneğin; iş yerlerinde iş sağlığı ve güvenliğini yürütecek iş yeri sağlık ve güvenlik birimini oluşturmak, iş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemini tüm öğeleriyle uygulayarak, sorumluluğu tüm hat yönetimlerine vermektir.

İş kazalarının engellenmesi noktasında ne gibi önlemler alınması gerektiğini düşünüyorsunuz?

İş kazalarının önlenmesi için tesislerde iş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemlerinin tüm yönleriyle kurulması ve uygulanması gerekir.

Üst yönetimin taahhüdü ile başlayan çalışan katılımı, İSG kurullarının oluşturulması ve işleyişinin sağlanması, çalışanlara iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin verilmesi, çalışma sahalarında risk değerlendirme çalışmalarının yapılması ve bu çalışmalar sonrası çıkacak aksiyonların zamanında yerine getirilmesi, çalışanların ve çalışma sahalarının periyodik olarak denetlenmesi, kazaların ve kaza potansiyeli olan durumların dikkatlice ve kök nedenlerine inilerek araştırılması, gerekli düzeltici-önleyici faaliyetlerin planlanması ve yerine getirilmesi, iş sağlığı ve güvenliği performansının ödüllendirilmesi ve olumsuz davranışların disipline edilmesi gibi unsurları içeren iş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemi uygulandığı takdirde, tesislerde iş sağlığı ve güvenliği performansı iyiye gidecektir.

Bu noktada, mevcut performansın ölçülmesi ve her yıl hedefler konularak izlenmesi mutlaka gereklidir. Bu ölçütler tüm yöneticilerin performanslarının da bir göstergesi olmalıdır.

Son olarak neler söylemek istersiniz?

İş sağlığı ve güvenliği performansının iyileştirilmesi için yasal düzenlemeler şarttır ve gereklidir. Yasal düzenlemeler çerçevesinde uygulanacak yönetim sistemi bu işin temelidir.

Fakat bundan daha önemlisi, saha uygulamalarıdır. Dolayısıyla, iş sağlığı ve güvenliği yönetim sisteminin de saha uygulamalarıyla mutlaka desteklenmesi gerekmektedir.

